

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/627/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4211224178
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlatica Javorová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:4211224178.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci žalobkyne: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava, Pajštúnska 5, zastúpenej splnomocnenkyňou: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Bratislava, Pajštúnska 5, proti žalovaným: 1. T. C., nar. XX. B. XXXX, bytom C. XXX, okr. K., 2. V. W., nar. X. V. XXXX, bytom A.-F., V.. B. C. XXXX/XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaných: Spotrebiteľské združenie OSA, Bratislava, Fedinova 9, zastúpeného splnomocnenkyňou: HKP Legal, s.r.o., Bratislava, Sasinkova 6, o 847,15 eur s príslušenstvom, o odvolaní vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Okresného súdu Dunajská Streda z 5. marca 2013 č. k. 8C/438/2012-96 takto

rozhodol:

Návrh vedľajšieho účastníka na strane žalovaných na prerušenie konania a predloženie predbežných otázok Súdnemu dvoru Európskej únie **z a m i e t a .**

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti trov konania žalobkyne a vedľajšieho účastníka **m e n í t a k**, že vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov prvostupňového konania nepriznáva.

Žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením I. zastavil konanie, II. vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Právne svoje rozhodnutie vo veci samej odôvodnil ust. § 96 ods. 1 až 3 O. s. p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení), vecne len späťvzatím žaloby. V časti o trovách konania svoje rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p.. Vecne dôvodil, že žalobkyňa vzala žalobu späť bez uvedenia dôvodu, potom čo vedľajší účastník namietol premlčanie, na jej strane tak nevznikol dôvod na náhradu trov konania, keďže zastavenie konania zavinila ona. Žalovaným v konaní trovy nevznikli a ani si žiadne neuplatnili, preto nebol dôvod im nejaké trovy priznať. Vedľajší účastník si uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia za dva úkony právnych služieb. Ďalej dôvodil, že vedľajší účastník je právnickou osobou, ktorej základným poslaním je realizácia združovacieho práva občanov za účelom aktívnej ochrany spotrebiteľov v najširšom spektre možností a záujmov, jeho základnou úlohou je zastupovať spotrebiteľov pred súdom a vystupovať v súdnych sporoch na strane spotrebiteľov, z čoho vyplýva, že to má byť subjekt v plnej miere schopný poskytovať ochranu spotrebiteľom bez toho, aby sa musel dať v súdnom konaní zastupovať advokátom alebo právnickou firmou, inak totiž sám popiera účel a úlohy, pre ktoré bol zriadený, teda schopnosť poskytnúť ochranu spotrebiteľa. Navyše súdu nebolo zrejmé, zastupovanie v akej veci právny zástupca vedľajšieho účastníka prevzal 20.2.2012, keď v oznámení o vstupe do konania žiada o zaslanie žaloby, takže ešte ani nemal vedomosť čo všetko je obsahom žaloby, potom nie je možné ani zistiť, čo vlastne prevzal a k akej veci sa pripravoval, neúčelné je aj jeho písomné vyjadrenie, ktoré je iba paušalizovaným podaním bez toho, aby bolo zrejmé akej konkrétnej veci sa z obsahového hľadiska týka. Z týchto dôvodov súd prvého stupňa trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka nepovažoval za dôvodné a účelné a nevidel dôvod na aplikáciu zák. ust. § 146 ods. 2 veta prvá O. s. p. a rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p..

Proti tomuto uzneseniu podal včas iba v časti trov konania žalobkyne a vedľajšieho účastníka na strane žalovaných odvolanie vedľajší účastník s návrhom na jeho zmenu priznaním mu proti žalobkyňi náhrady trov konania v sume 165,91 eur, alternatívne navrhol v napadnutej časti uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dôvodil nesprávnym právnym posúdením veci, keď zastavenie konania zavinila žalobkyňa späťvzatím žaloby, pričom sa tak nestalo pre správanie žalovaných, preto malo byť o trovách konania rozhodnuté podľa § 146 ods. 2 veta prvá O. s. p.. Podľa jeho názoru je nepochybné, že dôvodom späťvzatia žaloby žalobkyňou aj v tomto prípade bolo uplatnenie námietky premlčania vedľajším účastníkom spolu s vedomosťou, že dlh žalovaných bol v čase podania žaloby premlčaný. Žalobkyňa sa od počiatku konania spoliehala na právnu negramotnosť spotrebiteľov a po pristúpení vedľajšieho účastníka a vznesení námietky premlčania jeho právnym zástupcom bola nútená bez ďalšieho vziať žalobu späť, čo znamená, že žalovaní boli v konaní úspešní vďaka úkonu vedľajšieho účastníka, za ktorý vedľajšiemu účastníkovi nebola napadnutým uznesením priznaná náhrada trov konania. Súd mal v odôvodnení napadnutého uznesenia uviesť dôvody, prečo náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi nepriznal. Výklad, ktorý by z uplatňovania práv vedľajšieho účastníka vylúčil možnosť dať sa zastúpiť, je nie iba absurdný, ale najmä odporujúci zákonom Slovenskej republiky (ďalej len „SR“) a tiež predpisom Európskej únie. Nepriznaním náhrady trov konania by súd priamo poprel rovnosť podmienok v konkrétnom súdnom konaní, zasiahol do procesných práv vedľajšieho účastníka garantovaných okrem iného v ust. § 93 ods. 4 O. s. p. a znemožnil mu tak reálny výkon úloh spotrebiteľského združenia vymedzených zákonom. Súd by zároveň fakticky odňal spotrebiteľovi právo na kvalifikovanú pomoc spotrebiteľského združenia v rámci občianskeho súdneho procesu. Vedľajšiemu účastníkovi nie je možné odoprieť právo dať sa zastúpiť advokátom. Vedľajší účastník poukázal i na viaceré rozhodnutia súdov SR a rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (ďalej aj „SD EÚ“) z 22. decembra 2010 vo veci C-279/09, z ktorého vyplýva, že aj právnické osoby musia mať možnosť poradiť sa, obhajovať sa a nechať sa zastupovať. Nesúhlasil so žalobkyňou navrhovanou aplikáciou ust. § 150 ods. 1 O. s. p., pre aplikáciu ktorého sa vyžaduje, aby sa jednalo o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí odôvodnený (poukázal pritom aj na uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo 17/2009 a 3MCdo 5/2006). Nahradenie trov právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi zo strany žalobkyne považuje za nanajvyš spravodlivé, nakoľko mu jednak s bránením práv spotrebiteľov vznikli reálne náklady a jednak ako prevenciu pred konaním žalobkyne, ktorá zneužíva nízke právne vedomie spotrebiteľov (vrátane žalovaných) tým, že skupuje premlčané pohľadávky a tie následne žaluje spoliehajúc sa, že žalovaní (spotrebiteľia) nevedia o možnosti vznesenia námietky premlčania a právne služby advokáta si nemôžu dovoliť. Právo spotrebiteľa na združovanie a zákonné úlohy spotrebiteľského združenia, vrátane kvalifikovanej ochrany spotrebiteľa v občianskom súdnom procese sú základnými právami vyplývajúcimi z článku 169 Zmluvy o Európskej únii, z článku 38 Charty základných práv Európskej únie a ďalších európskych právnych noriem. V prípade ak sa odvolací súd stotožní s názorom súdu prvého stupňa, vedľajší účastník to považuje okrem porušenia základných procesných práv aj za podstatný zásah do činnosti občianskeho združenia vymedzenej zákonom a právnymi predpismi Európskej únie a zároveň za zásadné obmedzenie práv spotrebiteľov v rámci súdneho konania a preto žiada, aby odvolací súd v zmysle § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. pred vydaním rozhodnutia prerušil konanie a požiadal SD EÚ o rozhodnutie (ako o predbežnej otázke) o práve spotrebiteľského združenia na plnohodnotné právne zastúpenie - vrátane práva na priznanie náhrady trov konania v prípade, ak procesné úkony združenia budú v súdnom procese na prospech spotrebiteľa a budú mať v časti týkajúcej sa účasti spotrebiteľského združenia za následok úspech vo veci.

Žalobkyňa navrhla uznesenie v napadnutej časti potvrdiť z dôvodu jeho vecnej správnosti, majúc za to, že vedľajší účastník musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Pred zaslaním oznámenia o vstupe do konania nemá vedľajší účastník žiadnu vedomosť o prejednávanej veci, do konania vstupuje z vlastnej iniciatívy, svoje podania nadbytočne opakuje bez uvedenia nových významných skutočností, čím predlžuje konanie, nemohlo dôjsť ani k naplneniu podstaty úkonu právnej služby príprava a prevzatie, vrátane prvej porady s klientom. Právne zastúpenie vedľajšieho účastníka je neúčelné a nadbytočné, čo je dôvodom hodným osobitného zreteľa podľa § 150 O. s. p., poukázala na viacero rozhodnutí všeobecných súdov i Ústavného súdu SR. Návrh vedľajšieho účastníka na predloženie prejudiciálnej otázky SD EÚ považovala za nedôvodný a účelový, nakoľko posúdenie priznania trov konania patrí jednoznačne do právomoci vnútroštátneho súdu.

Odvolačiaci súd prejednal podľa § 212 ods. 1 O. s. p. vec v medziach odvolania, teda len vo výslovne napadnutej časti trov konania žalobkyne a vedľajšieho účastníka na strane žalovaných a to podľa § 214 ods. 2 O. s. p. bez pojednávania, pretože tu nešlo o vec samu a ani o žiaden zákonom predpokladaný prípad potreby prejednávania aj takejto veci na pojednávaní odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolaniu vedľajšieho účastníka ani jeho návrhu na prerušenie konania a polozenie predbežných otázok SD EÚ nemožno priznať úspech.

Ešte pred zaobaraním sa vecnou podstatou problému nastoleného napádaným uznesením a odvolaním proti nemu však v tejto konkrétnej veci vznikla potreba vyriešiť otázku, či za dôvodný možno považovať návrh vedľajšieho účastníka na prerušenie konania a predloženie predbežných otázok SD EÚ - za pomoci mechanizmu vyplývajúceho z čl. 267 ZFEÚ (Zmluvy o fungovaní Európskej únie) a § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p..

Podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. súd konanie preruší, ak rozhodol, že požiada Súdny dvor Európskych spoločenstiev o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy (odkaz poznámkou č. 12 v O. s. p. na čl. 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva).

Podľa čl. 267 prvých troch viet ZFEÚ (kam bol po úpravách prenesený čl. 234 pôvodnej Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva) Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať predbežný nálež o otázkach, ktoré sa týkajú a/ výkladu zmlúv a b/ platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Únie. Ak sa takáto otázka položí v konaní pred vnútroštátnym súdnym orgánom a tento súdny orgán usúdi, že rozhodnutie o nej je nevyhnutné pre vydanie jeho rozhodnutia, môže sa obrátiť na Súdny dvor Európskej únie, aby o nej rozhodol; pričom ak sa takáto otázka položí v konaní pred vnútroštátnym súdnym orgánom, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, je tento súdny orgán povinný obrátiť sa na Súdny dvor Európskej únie.

Podľa čl. 169 ods. 1 ZFEÚ Únia v snahe podporiť záujmy spotrebiteľov a zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov prispieva k ochrane ich zdravia, bezpečnosti a hospodárskych záujmov spotrebiteľov, ako aj k podpore ich práva na informácie, osvetu a vytváranie združení na ochranu ich záujmov. K dosiahnutiu týchto cieľov prispieva Únia prostredníctvom opatrení prijatých podľa článku 114 v kontexte zavŕšenia tvorby vnútorného trhu (ods. 2 písm. a/ tu citovaného ustanovenia), ako aj opatrení, ktoré podporujú, dopĺňajú a sledujú politiku členských štátov (ods. 2 písm. b/). Podľa odseku 3 tu citovaného ustanovenia ZFEÚ potom Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom prijímajú opatrenia uvedené v odseku 2 písm. b/ a napokon podľa odseku 4 opatrenia prijaté podľa odseku 3 nebránia žiadnemu členskému štátu zachovať alebo zaviesť prísnejšie ochranné opatrenia; takéto opatrenia však musia byť zlučiteľné so zmluvami a Komisia o nich bude upovedomená.

Navzdory tomu, že nie je dôvod polemizovať o práve účastníka súdneho konania vedeného pred tuzemským súdom podať návrh na prerušenie konania a požiadať o predloženie predbežnej otázky SD EÚ, čo rovnako platí o možnosti vnútroštátneho súdu konanie prerušiť a na SD EÚ sa obrátiť, ak vnútroštátny súd nie je súdom rozhodujúcim v poslednej inštancii a o povinnosti takto postupovať, ak naopak je súdom rozhodujúcim (v podmienkach vnútroštátnej ochrany práv) v poslednom stupni; možnosť, resp. povinnosť vnútroštátneho súdu vyhovieť návrhu na prerušenie konania a predloženie predbežnej otázky SD EÚ tu môže byť len za splnenia ďalšej podmienky zakotvenej priamo v ZFEÚ a to podmienky sformulovanej na úrovni jedného zo základných predpisov Európskej únie tak, že rozhodnutie o predbežnej otázke je pre rozhodnutie vnútroštátneho súdu nevyhnutné (čiže že bez takéhoto rozhodnutia hrozí, že predpis komunitárneho práva bude použitý vnútroštátnym súdom nekorektné - rozumej v rozpore s výkladom, na ktorý je povolán len SD EÚ a ktorý by mal byť pre všetky vnútroštátne súdy členských štátov Európskej únie jednotný).

O taký prípad ale v prejednávanej veci pri dôslednom riadení sa ustanoveniami citovanými zhora, ustanoveniami vnútroštátneho práva SR a napokon i pri dôslednej analýze záverov podopierajúcich súdom prvého stupňa v tejto veci zvolený spôsob rozhodnutia nešlo a ani ísť nemohlo. Z pohľadu opodstatnenosti požiadavky na prerušenie konania a predloženie veci SD EÚ totiž malo význam len to, že súd prvého stupňa v prejednávanej veci pri posudzovaní otázky náhrady trov konania neaplikoval tzv. komunitárne právo.

Odvolačný súd preto dospel k záveru, že návrhu vedľajšieho účastníka na prerušenie konania a predloženie predbežných otázok SD EÚ nie je dôvod vyhovieť, preto takýto návrh zamietol (prvá veta výroku tohto uznesenia).

Vedľajší účastník oznámil podaním z 10.5.2012, doručeným Okresnému súdu Komárno 7.6.2012 (na ktorom bolo pôvodne pod sp. zn. 9Ro/24/2011 vedené predmetné konanie), že vstupuje do konania na strane žalovaných z vlastného podnetu z dôvodu, žiada o zaslanie žaloby a vychádzajúc zo záverov právneho posúdenia dôvodnosti nárokov uplatňovaných žalobkyňou v obdobných súdnych konaniach vedených v spotrebiteľských veciach má za to, že nároky žalobkyne uplatňované v predmetnom konaní sú premlčané, a preto v záujme efektívnej ochrany žalovaných ako spotrebiteľov vznáša námietku premlčania vo vzťahu k nárokom uplatňovaným voči žalovaným a navrhuje žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Dôvodil, že plynutie premlčacej doby v predmetnej veci je nutné posudzovať podľa Občianskeho zákonníka, nakoľko spotrebiteľské vzťahy sú vždy vzťahmi občianskoprávnymi. Zároveň požiadal o priznanie náhrady trov konania, spočívajúcich v trovách právneho zastúpenia za 2 nešpecifikované úkony právnej služby.

Žalobkyňi bol vstup vedľajšieho účastníka do konania, obsahujúci jeho vyjadrenie z 10.5.2012, doručený 22.1.2013, spolu s výzvou aby sa k nemu vyjadřila.

Vedľajšiemu účastníkovi bola žaloba doručená 22.1.2013.

Vedľajší účastník sa v podaní z 28.1.2013, doručeným súdu v rovnaký deň, vyjadril k žalobe tak, že zmluva, od ktorej sa odvodzuje nárok obsahuje neprijateľné podmienky a preto nie je možné v predmetnej veci vydať platobný rozkaz a neprijateľnosť zmluvných podmienok je súd povinný skúmať ex offa, poukázal na príslušné zákonné ustanovenia. Zopakoval, že bez ohľadu na uvedené je žalovaný dlh premlčaný podľa § 101 O. z., vzniesol námietku premlčania a žiadal žalobu zamietnuť. Špecifikoval požadovanú náhradu trov konania.

Ešte pred otvorením prvého pojednávania (a doručením podania vedľajšieho účastníka z 28.1.2013) v podaní z 8.2.2013, doručenom súdu prvého stupňa 13. dňa toho istého mesiaca i roku, oznámila žalobkyňa, že berie žalobu späť v celom rozsahu a navrhuje konanie zastaviť a vedľajšiemu účastníkovi nepriznať náhradu trov konania, majúc za to, že trovy vedľajšieho účastníka ani v tomto konaní nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva, s poukazom na viaceré rozhodnutia súdov prvého i druhého stupňa mala za to, že konaním vedľajšieho účastníka v podobe jeho právneho zastúpenia dochádza k nadbytočnému navyšovaniu trov konania a nehospodárnosti konania, na ktorú skutočnosť by súd mal prihliadať a reflektovať použitím ust. § 150 O. s. p.. Reagujúc iba na prvé vyjadrenie vedľajšieho účastníka (druhé vyjadrenie jej pred späťvzatím žaloby nebolo doručené) uviedla, že splnomocnenkyňa vedľajšieho účastníka sa ešte neoboznámila so spisovým materiálom a nie je možné, aby bola naplnená podstata úkonu právnej služby - príprava a prevzatie právneho zastúpenia.

Podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p. žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené. Podľa odseku 2 vety prvej rovnakého paragrafu ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy a napokon podľa vety druhej tu citovaného odseku 2 ustanovenia, ak sa pre správanie odporcu (žalovaného) vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne (tu rozumej i vzala späť žaloba podaná dôvodne), je povinný uhradiť trovy konania odporca (i tu žalovaný).

Ustanovenie § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p. predstavuje výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok konania, pri ktorej uplatnení nemá žiaden z účastníkov konania právo na náhradu jeho trov (trov konania vzniknutých tomuto účastníkovi a ním platených), ak konanie neskončilo vydaním vecného rozhodnutia o predmete sporu (najmä rozsudku vyhovujúceho žalobe celkom či len čiastočne, resp. žalobu celkom zamietajúceho), ale došlo k jeho zastaveniu. I takáto výnimka sa však neuplatňuje automaticky, keď sama predstavuje pravidlo, z ktorého existujú ďalšie 2 výnimky umožňujúce za splnenia v zákone celkom konkrétne vymedzených podmienok uloženie povinnosti na náhradu trov konania niektorému z účastníkov konania. Uplatnenie ktorejkoľvek z takýchto výnimiek (majúcich pôvod v oboch vetách ustanovenia § 146 ods. 2 O. s. p.) tak najmä predpokladá vznik trov majúcich sa nahradiť aspoň na jednej strane sporu (v opačnom prípade niet dôvodu pre použitie takejto výnimky), ale tiež procesnú situáciu,

pri ktorej náhradu trov konania vôbec možno uložiť či priznať (pri zastavení konania medzi existujúcimi účastníkmi pre späťvzatie žaloby ide inak práve o taký prípad).

Prvá veta ust. § 146 ods. 2 O. s. p. so zavinením na zastavení konania pracuje výlučne z procesného hľadiska a zásadne toto (zavinenie) pričíta iniciátorovi konania. Tým je v tzv. základnom prvostupňovom konaní navrhovateľ (v sporovom konaní žalobca a tu konkrétne žalobkyňa - právnická osoba s právnou formou ženského rodu).

Zavinenie na zastavení konania pre späťvzatie žaloby síce nemusí byť vždy pričítané žalobcovi, podmienkou postupu podľa § 146 ods. 2 vety druhej O. s. p. je však 1. možnosť aspoň predbežného záveru o dôvodnosti žaloby a 2. správanie osoby či viacerých osôb, voči ktorej alebo ktorým požiadavka uplatnená žalobou smeruje, donucujúce žalobcu k späťvzatiu žaloby (teda také správanie, ktoré je na jednej strane výlučným správaním žalovaného bez možnosti žalobcu ho ovplyvniť a na druhej strane je so späťvzatím inak dôvodnej žaloby aj v priamej príčinnej súvislosti).

Vzhľadom na spotrebiteľský charakter sporu v prejednávanej veci Spotrebiteľské združenie OSA má oprávnenie vystupovať v konaní ako vedľajší účastník na strane žalovaného (spotrebiteľa) a to na základe špeciálnej zákonnej úpravy v ust. § 93 ods. 2 O. s. p. Keďže má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník (rozumej tzv. hlavný, tu por. tiež ust. § 93 ods. 4 vety prvej O. s. p.), možno z toho vyvodiť len jeden záver a to, že aj vedľajší účastník má právo na právnu pomoc pred súdmi, čo je základné ústavné právo (tu por. čl. 47 ods. 2 Ústavy SR (ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) so všetkými jeho atribútmi - teda i so samozrejmosťou práva na náhradu trov konania). O. s. p. v žiadnom zo svojich ustanovení nepodmieňuje možnosť zastúpenia advokátom absenciou (nedostatkom) odborných znalostí účastníka a teda ani nevylučuje, aby sa i účastník odborne spôsobilý hájiť svoje či niečie iné záujmy v konaní pred súdom nemohol dať zastúpiť advokátom a aby mu len z tohto dôvodu nemala byť priznaná náhrada trov v súvislosti s takýmto zastupovaním vzniknutých. Vedľajšiemu účastníkovi môže byť priznaná náhrada trov konania, vrátane náhrady trov právneho zastúpenia, samozrejme len v tom prípade, ak právo na náhradu trov konania vznikne tomu účastníkovi, na strane ktorého vedľajší účastník v konaní vystupoval a len v tom prípade, ak trovy právneho zastúpenia sa poskytujú za úkony, ktoré boli v konaní vykonané účelne.

Podľa § 142 ods. 1 O. s. p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Práve odcitované ustanovenie síce nedopadá priamo na rozhodovanie o trovách konania skončeného zastavením (o aký prípad šlo v prejednávanej veci), nakoľko upravuje rozhodovanie o trovách konania skončeného vecným rozhodnutím (rozsudkom) v prospech jednej strany sporu (k čomu môže dôjsť v tzv. sporovom konaní buď úplným vyhovením žalobe alebo naopak jej úplným zamietnutím), toto však obsahuje vyjadrenie jednej zo zásad vlastnej všetkým rozhodovacím procesom o trovách konania (teda aj rozhodovaniu podľa § 146 ods. 2 O. s. p.), ktorou je, že súd prizná len náhradu trov potrebných (rozumej nevyhnutných) na účelné bránenie práva, čiže len takých trov, ktoré možno považovať objektívne za vynaložené účelne.

Medzi trovy konania s nárokovateľnou náhradou potom zásadne patria i trovy reprezentované odmenou a súvisiacimi náhradami advokátov v súvislosti s poskytovaním nimi právnych služieb ich klientom (účastníkom súdnych konaní), keď tu nepochybne treba súhlasiť s argumentom vedľajšieho účastníka o neodňateľnom práve na súdnu a inú právnu ochranu a veľmi zvlášťne musela pôsobiť úporná snaha žalobkyne obhajovať neexistenciu práva spotrebiteľských združení na náhradu trov vznikajúcich im v súvislosti s právnym zastúpením advokátmi v tzv. spotrebiteľských veciach so súbežným uplatňovaním požiadavky na náhradu za vlastné právne zastúpenie (v ktorom prípade inak odvolaciemu súdu uniká rozdiel medzi namietanou paušálnou obranou vedľajšieho účastníka a rovnako paušálnym uplatňovaním práv zo strany žalobkyne).

Otázka využitia práva na právnu pomoc advokáta a otázka účelnosti v takejto súvislosti vynakladaných trov sú však otázkami, ktoré majú len čiastočný súvis a ktoré preto neslobodno zmiešavať (bez ďalšieho). V každom prípade namietanej účelnosti takýchto trov tak treba robenie záverov podriaďiť tomu, či by inak advokátom (alebo tzv. advokátskym spoločenstvom) zastupovaný účastník bol v konkrétnej situácii schopný uplatňovania ním práv (resp. obrany voči uplatňovaniu práv niekým iným) aj bez pomoci

advokáta, samozrejme za podmienky schopnosti hájenia práv spôsobom zásadne rovnocenným s tým, ako sa do problému „vloží“ advokát.

Pri nazeraní na problém urobený predmetom odvolacieho konania v prejednávanej veci aj z práve priblíženého uhla pohľadu potom len veľmi ťažko šlo prehliadnuť, že splnomocnenkyňa (tzv. advokátske spoločenstvo) vedľajšieho účastníka tu (obdobne ako v množstve tunajšiemu súdu známych a ním skôr prejednaných vecí za účasti rovnakého vedľajšieho účastníka i advokáta) požadovala (nad rámec paušálnych náhrad a DPH) odmenu za 2 úkony právnej pomoci, z ktorých tým prvým bolo prevzatie a príprava zastúpenia (toto samostatne nehonorable, pretože ak by advokát okrem takéhoto úkonu už pre klienta nevykonával žiaden iný, vytratil by sa zmysel zastupovania) a druhým vyhotovenie písomného vyjadrenia, z ktorého obsahu je zrejmé (pominúc konkrétne údaje, opísané zo žaloby) len paušálne uplatnenie námietky premlčania bez toho, aby v ktorejkoľvek druhovo totožnej veci za účasti tej istej žalobkyne vznikla potreba na takomto podaní (opäť vyjmúc údaje zistiteľné zo žaloby) čokoľvek meniť.

Ak potom odvolací súd má zo svojej skoršej rozhodovacej činnosti vedomosť o postupe vedľajšieho účastníka (presnejšie splnomocnenkyne takéhoto účastníka zastupujúcej) spôsobom celkom totožným s tým v prejednávanej veci aj v iných veciach (z ktorých už prinajmenšom v konaniach vedených Krajským súdom v Trnave pod sp. zn. 10Co/76/2013, 10Co/81/2013 a 10Co/172/2013 bola vedľajšiemu účastníkovi ním požadovaná náhrada trov právneho zastúpenia splnomocnenkyne priznaná), nebol tu prakticky žiaden priestor pre iný záver než ten, že po získaní účastníkom 1. vedomosti, ako účinne a to paušálne v konaní uplatňovať práva, alebo sa brániť a tiež 2. náhrady trov konania, zodpovedajúcej odmene, ktorú musel takýto účastník zaplatiť advokátovi (resp. tzv. advokátskemu spoločenstvu), aby pre neho paušálny vzor vytvoril, už nemôže byť ďalej účelným vynakladanie prostriedkov na odmeňovanie advokáta za to, aby aj v ďalších druhovo totožných veciach priam chrľil obsahovo identické podania (bez toho, aby tu bol zrejmý aj vklad splnomocnenkyne venovaný argumentácii príznačnej práve pre konkrétnu vec, v ktorej sa takto zastupuje).

Pri riadení sa touto úvahou, ako i pri nerozhodnosti toho, v ktorom z konaní splnomocnenkyňa žalobkyne použila neskôr paušálne uplatňovaný vzor po prvý raz (hoci pri záujme na absolútnej presnosti by sa zastupovanému účastníkovi malo dostať náhrady trov právneho zastúpenia iba v takomto konaní) tak trov vedľajšieho účastníka nešlo považovať za účelné.

Odvolací súd preto podľa § 220 O. s. p. uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti trov konania žalobkyne a vedľajšieho účastníka zmenil spôsobom pojatým do druhej vety výroku tohto svojho uznesenia.

V takto skončenom odvolacom konaní tak úspech zaznamenala žalobkyňa a principiálne to preto bola ona, komu vzniklo právo na náhradu trov takéhoto konania - proti vedľajšiemu účastníkovi (preto, že ten s požiadavkou na náhradu trov prvostupňového konania a na uloženie zodpovedajúcej povinnosti práve žalobkyni neuspel).

Práve nehoráznosť požiadavky tzv. advokátskej spoločnosti zastupujúcej žalobkyňu, požadujúcej náhradu trov odvolacieho konania paralelne s požiadavkou na uchránenie pred povinnosťou platiť niekomu inému náhradu trov prvostupňového konania a to z dôvodov označiteľných za pokus o uplatnenie zásady dvojakého metra, boli potom tým, v čom odvolací súd videl dôvod hodný osobitného zreteľa podľa § 150 ods. 1 O. s. p., pre ktorý v odvolacom konaní úspešnej žalobkyni i za použitia ust. § 224 ods. 1 rovnakého zákona nepriznal náhradu trov takéhoto konania.

K prijatiu tohto uznesenia došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Toto uznesenie nemožno napadnúť odvolaním.